

Голові разової
спеціалізованої вченої ради
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
професору Миколі ЛАТИНІНУ
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

Відгук

офіційного опонента, професора кафедри соціології і публічного управління Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», доктора наук з державного управління, доцента Круглова Віталія Вікторовича на дисертаційну роботу Ходякової Катерини Сергіївни «Державна політика розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Обґрунтування вибору теми дослідження. Промислове виробництво стимулює економічне зростання як на регіональному, так і на загальнодержавному рівні, виконуючи роль драйверу розвитку, створюючи робочі місця, забезпечуючи зайнятість для мільйонів людей, сприяючи збільшенню обсягу продукції та прибутковості. Машинобудування є однією з ключових галузей української економіки та має великий потенціал для стимулювання індустріального розвитку країни. Галузь машинобудування сприяє інноваціям та технологічному прогресу, стимулюючи дослідження та розробку нових матеріалів, процесів та технологій. Інноваційні досягнення машинобудування покращують ефективність виробництва, знижують витрати. Це сприяє конкурентоспроможності країни як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках.

Машинобудування є сукупністю технологій, досліджень, проектування, виробництва та експлуатації машин, обладнання та компонентів, які використовуються в різних сферах, таких як виробництво, транспорт, сільське

господарство, енергетика тощо. Україна володіє значним потенціалом у цій галузі, маючи потужні підприємства, які здатні конкурувати на світовому ринку. Однак, для досягнення повного потенціалу машинобудування в Україні необхідна ефективна державна політика розвитку. Ця політика повинна спрямовуватися на створення сприятливих умов для підприємств галузі, сприяти їх конкурентоспроможності, інноваційному розвитку та підтримці експортного потенціалу.

Виважена державна політика розвитку машинобудування має спиратися на врахування інтересів суспільства, держави та приватних партнерів, залучення державних та приватних інвестицій у модернізацію основних засобів, науково-дослідну роботу, створення інноваційних технологій та продуктів, що безперечно, вказує на актуальність зазначеної проблематики.

Характеристика основних положень роботи. Дисертаційна робота складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Структура дисертації Ходякової К.С. не викликає заперечень. Виклад змісту дисертації логічний та послідовний.

У вступі проведено обґрунтування актуальності теми дослідження, визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, використані для цього методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів дисертації, зазначено особистий внесок здобувача при виконанні дисертаційного дослідження, наведено перелік наукових публікацій здобувача за темою дисертації, подано відомості щодо апробації отриманих результатів та їх впровадження у освітній процес, наукову та практичну діяльність, встановлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

У першому розділі проаналізовані наукові джерела, які присвячено огляду існуючих підходів до здійснення державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування. Визначено сутність державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування, досліджено кластерний підхід як інструмент державної політики розвитку підприємств галузі

машинобудування, розглянуто зарубіжний досвід формування та реалізації державної політики розвитку машинобудівних підприємств. При написанні роботи використано сучасні наукові джерела, більшість із яких це оригінальні статті останніх років видання, що відповідає вимогам до оформлення дисертації.

Другий розділі присвячено аналізу стану галузі машинобудування, наявним суперечностям формування інституційного забезпечення державної промислової політики як чинника розвитку підприємств галузі машинобудування, проблематиці формування промислових кластерів підприємств машинобудівної галузі.

У третьому розділі запропоновано шляхи вдосконалення формування державної стратегії розвитку підприємств галузі машинобудування як складової єдиної стратегії соціально-економічного розвитку країни, розкрито особливості здійснення державної політики відносно формування машинобудівного кластеру на прикладі Харківського регіону, сформовано рекомендації щодо забезпечення партнерських відносин держави та бізнесу в умовах сприяння розвитку підприємств галузі машинобудування.

Висновки дисертації повністю відповідають змісту роботи.

Найважливіші наукові результати, що містяться в дисертації.
Вирішення задач у відповідності до поставленої у роботі мети, дозволило одержати наступні наукові результати, що мають значну наукову новизну:

вперше:

– запропоновано складові державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування, яка має в основі кластерний підхід, а саме формування кластеру енергетичного машинобудування на прикладі Харківського регіону, де головним каталізатором є органи публічної влади, що передбачає створення високотехнологічного стратегічно важливого для країни та регіону науково-виробничого кластеру, результатом якого має стати отримання низки синергетичних ефектів, а саме: генерація нових знань та технологій, збільшення інвестиційних коштів, підвищення ефективності

використання інфраструктурних об'єктів (транспорт, зв'язок, фінансове посередництво тощо), зниження трансакційних витрат, підвищення рівнів спеціалізації та кооперації, зростання концентрації виробництва.

удосконалено:

- системний підхід до реалізації стратегічного напрямку державної політики щодо інноваційного розвитку підприємств галузі машинобудування України, який відрізняється організацією ефективної співпраці між державою, місцевим самоврядуванням, науковими установами і підприємствами вітчизняної промислової сфери, що ґрунтується на застосуванні інструментів стратегії «win win»;

- структурно-функціональний підхід щодо забезпечення взаємовигідного партнерства між органами публічної влади, бізнесом та громадянським суспільством на засадах обов'язкового дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності промислових підприємств, що має на меті з підвищення ефективності функціонування державного промислового комплексу.

дістали подальшого розвитку:

- уточнення поняття «державна промислова політика» за різними критеріями: щодо часового періоду, щодо суб'єктів промислової політики, щодо інструментів і завдань промислової політики та визначення її, як цілісної та скоординованої діяльності органів публічної влади, спрямованої на створення умов ефективного функціонування та контролю за об'єктами промислового комплексу з метою досягнення ними технологічного рівня розвинених країн задля забезпечення соціально-економічної стабільності та інтеграції у світовий простір;

- уточнення суперечностей формування інституційного забезпечення державної промислової політики як чинника розвитку підприємств галузі машинобудування, що надає можливість оцінити зв'язки між державними промисловими підприємствами та органами влади в Україні, а також передбачити обмеженість інституціонального механізму, який нівелює діалог представників промислових підприємств із владними структурами;

- узагальнення закордонного досвіду відносно доцільності використання кластерного підходу як дієвого інструменту державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування, що виступає підґрунтям для формування механізму партнерства у системі державної промислової політики;
- класифікація проблем за спрямованістю інтеграційних зв'язків формування промислових кластерів підприємств машинобудівної галузі, що дозволяє виявити логічні взаємозв'язки між розробкою сучасної державної стратегії розвитку промисловості України та організацією промислових кластерів, зокрема у галузі машинобудування.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційна робота Ходякової К. С. містить суттєве опрацювання теоретичного матеріалу, достовірність і обґрунтованість якого базується на комплексному використанні сучасної бази методик досліджень, таких як системний підхід, функціональний підхід, а також методів: аналізу та синтезу, порівняльного аналізу, абстрактно-логічного, ситуаційний метод, SWOT-аналіз, PEST-аналіз тощо.

До того ж, достовірність і обґрунтованість наукових результатів та висновків дисертаційної роботи забезпечується достатнім рівнем апробації та високим рівнем наукових видань, в яких висвітлено результати дисертаційного дослідження.

Зазначене дозволяє стверджувати про достатню обґрунтованість наукових положень і висновків, сформульованих у дисертації.

Апробація дисертації та публікації. Основні положення та ідеї дисертаційної роботи апробовано на науково-практичних конференціях, а саме: науково-практичній конференції за підсумками стажування слухачів «Публічне управління: стратегія реформ» (м. Харків, 2017 р.); науково-практичній конференції в межах Четвертої щорічної науково-освітньої виставки, присвяченої до 20-річчя науки «Державне управління» та Дня місцевого самоврядування в Україні (м. Харків, 2017 р.); міжнародній науково-практичній

Конференції «Маркетинг та менеджмент у фокусі викликів нової економіки» (м. Ужгород, 2018 р.); VI Міжнародній заочній науково-практичній конференції «Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика» (м. Запоріжжя 2018 р.), XIX Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: синтез науки і практики» (м. Харків, 2019 р.), XIV конференції молодих учених «Управління як чинник економічної рівноваги» (м. Харків, 2020 р.), XXI Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє» та Науково-практичній конференції «Публічне управління: український вимір» (м. Харків, 2021 р.)

Результати дисертаційної роботи повністю висвітлено в наступних наукових працях: 4 статті у фахових виданнях України; 1 стаття у закордонному виданні; 1 стаття у закордонному виданні, індексованому у SCOPUS; 8 тез доповідей.

Наукове, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукове значення роботи полягає у поглибленні теоретичних основ та розробленні практичних рекомендації щодо вдосконалення державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України. Це дозволяє віднайти сформульовані наукові положення, які розширюють уявлення про можливості впливу органів публічної влади на розвиток та підвищення ефективності діяльності підприємств галузі машинобудування України, а також на процеси стимулювання соціально-економічного розвитку країни.

Врахування основних результатів дисертації щодо вдосконалення державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України дало змогу запропонувати конкретні пропозиції для впровадження в публічно-управлінську практику. Науково обґрунтовано рекомендації з удосконалення державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування України дають змогу широко використовувати їхні результати державним органам влади під час реалізації державної політики на

сучасному етапі інноваційно-інвестиційного розвитку галузі машинобудування України. Наукові висновки та теоретичні положення дисертаційної роботи фактично доведено до рівня конкретних пропозицій і практичних рекомендацій для використання у галузі публічного управління та адміністрування.

Теоретичні положення та практичні рекомендації дисертаційного дослідження використано:

- Харківським регіональним інститутом державного управління Національної академії державного управління при Президентові України під час розробки таких основних модулів для слухачів факультету магістерської підготовки всіх форм навчання: «Економічне врядування та публічні фінанси», «Стратегічне управління» та «Регіональне управління» (акт про впровадження від 13.05.2021 р.)

- АТ «Українські енергетичні машини» при розробці Стратегічного плану розвитку підприємства до 2025 року (довідка про впровадження №09-801 від 22.12.21);

- Управлінням розвитку промисловості Харківської обласної державної адміністрації при розробці Стратегії розвитку Харківської області на період 2021-2027 рік (довідка про впровадження № 01-03-02/108 від 03.02.2022 р.).

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Незважаючи на те, що дисертаційне дослідження виконано на достатньо високому науково-теоретичному рівні, мають місце окремі зауваження та дискусійні положення, а саме:

1. Авторкою проаналізовано зарубіжний досвід реалізації державної політики розвитку машинобудівних підприємств та охоплено значну кількість країн. Зокрема, варто було б виокремити ті чинники промислової політики у галузі машинобудування, які доцільно адаптувати в нашій країні та які дозволять підвищити конкурентоспроможність держави в цій галузі на сучасному етапі розвитку.

2. У другому розділі наводиться ґрунтовний аналіз статистичних

показників у галузі машинобудування, на наш погляд, дисертаційна робота лише б виграла, якщо б авторка провела аналіз галузі у розрізі підприємств.

3. Виходячи з проблематики важливості кластерного розвитку, доцільним було б проведення комплексного аналізу промислових кластерів України (частина яких наведена в додатку Д даного дослідження) та виокремлення загальної проблематики та можливого потенціалу.

4. У роботі запропонований проєкт стратегії розвитку слобожанського кластеру енергетичного машинобудування. Доцільним вбачається врахування, крім вимог модернізації та технологічного переоснащення, проблематики, пов'язаної з функціонуванням машинобудівних підприємств кластеру у період воєнного часу та потенційних майбутніх військових загроз.

5. Значної уваги в роботі приділено інноваційній складовій в галузі машинобудування. На нашу думку, суттєвою проблематикою в інноваційній сфері є недостатньо дієва модель захисту інтелектуальної власності. Виходячи з актуальності даного питання, у роботі мало би бути запропоновано інструменти зазначеного захисту з боку держави, особливо враховуючи залучення приватного партнера в галузь машинобудування.

6. Використання державно-приватного партнерства в промисловості дозволить об'єднати ресурси держави та приватного сектору, що є позитивним ефектом. В той же час, бажано було б визначити у роботі розподіл основних ризиків, які нестиме кожна зі сторін (державний та приватний партнер) у проєктах машинобудівної галузі.

Проте, вказані зауваження в цілому не знижують наукової та практичної цінності отриманих результатів, а також не впливають на загальну позитивну оцінку виконаного дисертаційного дослідження

Загальні висновки.

Рецензована дисертація Ходякової Катерини Сергіївни є завершеною науково-дослідною роботою, має наукову новизну і практичну значимість. Зміст повністю відображає основні наукові положення дисертації. Сама дисертація оформлена відповідно до чинних вимог, написана науковим стилем і

літературною українською мовою. Стиль викладу матеріалу науковий, логічний, виважений та зрозумілий. Дисертація демонструє глибину проблематики та сучасне бачення щодо вирішення розглянутих питань.

Дисертаційна робота Ходякової Катерини Сергіївни «Державна політика розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України» за актуальністю, змістом та повнотою викладу її результатів у публікаціях здобувачки, обсягом і якістю оформлення відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Вважаю, що Ходякова Катерина Сергіївна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 - «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент,
доктор наук з державного управління,
доцент, професор кафедри соціології і
публічного управління
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

Віталій КРУГЛОВ

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 11:03:12 07.06.2023

Назва файлу з підписом: Відгук_Круглов В.В.docx.p7s
Розмір файлу з підписом: 44.6 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Відгук_Круглов В.В.docx
Розмір файлу без підпису: 26.2 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: КРУГЛОВ ВІТАЛІЙ ВІКТОРОВИЧ
П.І.Б.: КРУГЛОВ ВІТАЛІЙ ВІКТОРОВИЧ
Країна: Україна
РНОКПП: 2587704732
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 11:03:10 07.06.2023
Сертифікат виданий: АЦСК АТ КБ «ПРИВАТБАНК»
Серійний номер: 2B6C7DF9A3891DA10400000086F4C30018807403
Алгоритм підпису: ДСТУ-4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підпис та дані в CMS-файлі (CAdES)
Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)
Сертифікат: Кваліфікований

Голові разової
спеціалізованої вченої ради
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
професору Миколі ЛАТИНІНУ
майдан Свободи 4, м. Харків,
61022

Відгук

офіційного опонента, ректора Чернігівського інституту інформації, бізнесу і права Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», доктора наук з державного управління Шестаковської Тетяни Леонідівни на дисертаційну роботу Ходякової Катерини Сергіївни «Державна політика розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України», подану на здобуття науково ступеня доктора філософії з галузі знань 28 - «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Обґрунтування вибору теми дослідження.

У роботі в якості предмету дослідження обрані механізми та інструменти державної промислової політики щодо розвитку підприємств галузі машинобудування України. Продукція цієї галузі відіграє ключову роль у формуванні виробничого потенціалу інших сфер економічної та соціальної діяльності, сприяє впровадженню досягнень науково-технічного прогресу та сприяє реальному зростанню доходів населення.

За останні роки в Україні спостерігаються масштабні процеси руйнації галузі машинобудування, що стає істотною загрозою для розв'язання економічних та соціальних проблем суспільства, підтримки

забезпечення гідного рівня життєдіяльності населення регіонів і країни в цілому.

Актуальність обраної теми дослідження зумовлена недосконалістю державної промислової політики, відсутністю стратегічних напрямків розвитку підприємств галузі машинобудування, необхідністю задоволення попиту на виробництво вітчизняної продукції галузі машинобудування на внутрішньому ринку, важливістю збільшення частки високотехнологічних видів діяльності в обсягах виробництва, його реструктуризацією та необхідністю модернізації застарілих основних фондів, недосконалістю імплементації законодавчої бази щодо виконання угод на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Загальна характеристика дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел зі 233 найменувань та семи додатків. Структура дисертації Ходякової К.С. не викликає заперечень. Виклад змісту дисертації логічний та послідовний.

У *вступі* обґрунтування вибору теми дослідження, визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, використані для цього методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів дисертації, зазначено особистий внесок здобувача при виконанні дисертаційного дослідження, наведено перелік наукових публікацій здобувача за темою дисертації, подано відомості щодо апробації отриманих результатів та їх впровадження у освітній процес, наукову та практичну діяльність, встановлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

У *першому розділі* наведено огляд існуючих підходів до визначення поняття «державна промислова політика». Розглянуто сутність і зарубіжний досвід формування та реалізації державної політики розвитку машинобудівних підприємств, у тому числі й кластерний підхід.

У *другому розділі* проведено аналіз стану галузі машинобудування, визначені суперечності формування інституційного забезпечення державної промислової політики як чинника розвитку підприємств галузі машинобудування та висвітлено проблеми формування промислових кластерів підприємств машинобудівної галузі.

У *третьому розділі* запропоновано шляхи вдосконалення формування державної стратегії розвитку підприємств галузі машинобудування як складової єдиної стратегії соціально-економічного розвитку країни, розкрито особливості здійснення державної політики відносно формування машинобудівного кластеру на прикладі Харківського регіону, сформовано рекомендації щодо забезпечення партнерських відносин держави та бізнесу в умовах сприяння розвитку підприємств галузі машинобудування.

Висновки дисертації повністю відповідають завданням дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження є складовою частиною теми науково-дослідних робіт, що виконувалися в Харківському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України: «Механізми управління фінансами в публічній сфері в умовах децентралізації» (державний реєстраційний номер – 0117U004497) – участь автора як виконавця полягала в обґрунтуванні фінансових інструментів сприяння розвитку промисловості України; «Євроінтеграційний вектор розвитку України та реалізація національних інтересів в умовах глобальних викликів» (реєстраційний номер 0120U105649), де автором як виконавцем було проаналізовано засади промислової політики Європейського Союзу; «Публічне управління інвестиційною діяльністю в Україні» (реєстраційний номер 0120U105676), де авторкою запропоновано заходи державної політики, реалізація яких сприятиме збільшенню інвестиційного потенціалу підприємств галузі машинобудування України.

До найвагоміших наукових результатів, що містяться в дисертації, слід віднести наступні:

вперше:

– запропоновано складові державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування, заснованої на кластерному підході, зокрема формування кластеру енергетичного машинобудування на прикладі Харківського регіону, де головним каталізатором є органи публічної влади, що передбачає створення високотехнологічного науково-виробничого кластеру, який для країни та регіону можна характеризувати як стратегічно важливий, результатом якого має стати отримання низки синергетичних ефектів, а саме: генерація нових знань та технологій, збільшення інвестиційних коштів, підвищення ефективності використання інфраструктурних об'єктів (транспорт, зв'язок, фінансове посередництво тощо), зниження трансакційних витрат, підвищення рівнів спеціалізації та кооперації, зростання концентрації виробництва.

удосконалено:

– системний підхід до реалізації стратегічного напрямку державної політики щодо інноваційного розвитку підприємств галузі машинобудування України, який на відміну від інших наукових напрямів відрізняється організацією ефективної співпраці між державою, місцевим самоврядуванням, науковими установами і підприємствами вітчизняної промислової сфери, що ґрунтується на застосуванні інструментів стратегії «win win»;

– структурно-функціональний підхід щодо забезпечення взаємовигідного партнерства між органами публічної влади, бізнесом та громадянським суспільством на засадах обов'язкового дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності промислових підприємств з метою підвищення ефективності функціонування державного промислового комплексу.

дістали подальшого розвитку:

– уточнення поняття «державна промислова політика» за різними критеріями: щодо часового періоду, щодо суб'єктів промислової політики, щодо інструментів і завдань промислової політики та визначення її, як цілісної та скоординованої діяльності органів публічної влади, спрямованої на створення умов ефективного функціонування та контролю за об'єктами промислового комплексу з метою досягнення ними технологічного рівня розвинених країн задля забезпечення соціально-економічної стабільності та інтеграції у світовий простір;

– уточнення суперечностей формування інституційного забезпечення державної промислової політики як чинника розвитку підприємств галузі машинобудування, що надає можливість оцінити зв'язки між державними промисловими підприємствами та органами влади в Україні, а також передбачити обмеженість інституціонального механізму, який нівелює діалог представників промислових підприємств із владними структурами;

– узагальнення закордонного досвіду відносно доцільності використання кластерного підходу як дієвого інструменту державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування, що виступає підґрунтям для формування механізму партнерства у системі державної промислової політики;

– класифікація проблем за спрямованістю інтеграційних зв'язків формування промислових кластерів підприємств машинобудівної галузі, що дозволяє виявити логічні взаємозв'язки між розробкою сучасної державної стратегії розвитку промисловості України та організацією промислових кластерів, зокрема у галузі машинобудування.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Обґрунтованість та достовірність наукових результатів, одержаних Ходякової К.С., при проведенні досліджень за темою дисертаційної роботи, забезпечується використанням загально-наукових підходів та

логічних методів пізнання й емпіричних методів дослідження.

Основні результати дисертаційного дослідження опубліковані в індексованих наукових журналах та доповідалися на наукових конференціях. Висновки дисертаційної роботи є обґрунтованими.

Апробація дисертації та публікації.

Основні положення та ідеї дисертаційної роботи апробовано на науково-практичних конференціях, а саме: науково-практичній конференції за підсумками стажування слухачів «Публічне управління: стратегія реформ» (м. Харків, 2017 р.); науково-практичній конференції в межах Четвертої щорічної науково-освітньої виставки, присвяченої до 20-річчя науки «Державне управління» та Дня місцевого самоврядування в Україні (м. Харків, 2017 р.); міжнародній науково–практичній Конференції «Маркетинг та менеджмент у фокусі викликів нової економіки» (м. Ужгород, 2018р.); VI Міжнародній заочній науково-практичній конференції «Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика» (м. Запоріжжя 2018 р.), XIX Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: синтез науки і практики» (м. Харків, 2019 р.), XIV конференції молодих учених «Управління як чинник економічної рівноваги» (м. Харків, 2020 р.), XXI Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє» та Науково-практичній конференції «Публічне управління: український вимір» (м. Харків, 2021р.)

Результати дисертаційної роботи повністю висвітлено в наступних наукових працях: 4 статті у фахових виданнях України, 1 стаття у закордонному виданні, 1 стаття у закордонному виданні, індексованому у SCOPUS, 8 тез доповідей.

Оформлення дисертації.

Оформлення дисертації повністю відповідає вимогам, що висуваються до такого виду робіт і наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення

дисертації». Текст дисертації написаний українською мовою в науковому стилі.

Практичне значення результатів дисертації.

Врахування основних результатів дисертації щодо вдосконалення державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України дало змогу запропонувати конкретні пропозиції для впровадження в публічно-управлінську практику. Науково обґрунтовано рекомендації з удосконалення державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування України дають змогу широко використовувати їхні результати державним органам влади під час реалізації державної політики на сучасному етапі інноваційно-інвестиційному розвитку галузі машинобудування України. Наукові висновки та теоретичні положення дисертаційної роботи фактично доведено до рівня конкретних пропозицій і практичних рекомендацій для використання у галузі публічного управління та адміністрування.

Теоретичні положення та практичні рекомендації дисертаційного дослідження використано:

- Харківським регіональним інститутом державного управління Національної академії державного управління при Президентові України під час розробки таких основних модулів для слухачів факультету магістерської підготовки всіх форм навчання: «Економічне врядування та публічні фінанси», «Стратегічне управління» та «Регіональне управління» (акт про впровадження від 13.05.2021 р.)

- АТ «Українські енергетичні машини» при розробці Стратегічного плану розвитку підприємства до 2025 року (довідка про впровадження №09- 801 від 22.12.21);

- Управлінням розвитку промисловості Харківської обласної державної адміністрації при розробці Стратегії розвитку Харківської області на період 2021-2027 рік (довідка про впровадження № 01-03-02/108 від 03.02. 2022 р.).

Дотримання академічної доброчесності.

При аналізі дисертаційної роботи, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

1. У пункті 3.2. авторкою пропонується формування машинобудівного кластеру, у якому визначальна роль відводиться органам державної влади. Проте кластер реалізує інтереси різних учасників. Якщо держава має головну роль, то можлива поява імітації діяльності учасників кластеру. У такому випадку, доречно було б розглянути питання зняття суперечностей між учасниками кластеру.

2. Авторкою при формулюванні підходів до вдосконалення державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України, більше уваги слід було б приділити напрямам удосконалення структури та повноважень існуючих органів державної влади, які здійснюють регулювання розвитку промислового та кластерного потенціалу в Україні.

3. Автором наведено сукупність комплексних, взаємопов'язаних елементів системи забезпечення взаємовигідного партнерства між органами публічної влади, бізнесом та громадянським суспільством на засадах обов'язкового дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності промислових підприємств з метою підвищення ефективності функціонування державного промислового комплексу, однак із поданого тексту незрозуміло – чи подані результати є авторськими, чи зроблені на основі узагальнення інших наукових праць.

Викликає дискусію і зміст поняття ефективності функціонування державного промислового комплексу. Приміром, як вбачається із опису першого елементу, вибір ефективних стратегій і пріоритетів розвитку відбувається без впливу на процеси, ситуація розвивається сама по собі. На наш погляд, доцільно передбачити можливості щодо формування критеріїв такої ефективності.

4. Робота значно виграла б за наявності у ній напрямів адаптації саме європейського досвіду щодо використання кластерного підходу як дієвого інструменту державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування в контексті перспектив реалізації Україною плану дій з виконання Угоди про асоціацію з ЄС, визначивши можливий інструментарій, який доцільно імплементувати згідно з вимогами директив і регламентів ЄС. Це б суттєво підвищило практичне значення дисертаційної роботи.

5. Недостатньо розкрито у другому розділі з позицій обґрунтування концептуальних засад до розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості на засадах кластеризації є інституційно-правове забезпечення державної політики України. У цьому контексті, на нашу думку, варто було б глибше проаналізувати інституційну та нормативно-правову платформу і параметри їх результативності, що надало б додаткової аргументованості пропозиціям дисертантки щодо запропонованих заходів.

Загалом дисертаційне дослідження виконано на достатньому теоретичному рівні. Висловлені зауваження носять рекомендаційний характер і не знижують наукову та практичну цінність отриманих результатів

Загальні висновки.

Дисертаційна робота Ходякової Катерини Сергіївни «Державна політика розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України» є завершеним науковим дослідженням, актуальною та має

наукову новизну та практичну значущість. Тема і зміст дисертації відповідають спеціальності 281 – «Публічне управління та адміністрування» та вимогам передбаченими наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44).

Враховуючи актуальність, обґрунтованість наукових положень і висновків, наукову новизну та практичну значущість дисертаційної роботи, а також дотримання академічної доброчесності вважаю, що Ходякова Катерина Сергіївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 - «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент,
доктор наук з державного управління,
ректор Чернігівського інституту
інформації, бізнесу і права
Закладу вищої освіти «Міжнародний
науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»

Тетяна ШЕСТАКОВСЬКА

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 12:29:22 07.06.2023

Назва файлу з підписом: Відгук_Шестаковська Т.Л.pdf

Розмір файлу з підписом: 369.6 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук_Шестаковська Т.Л.pdf

Розмір файлу без підпису: 345.8 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Шестаковська Тетяна Леонідівна

П.І.Б.: Шестаковська Тетяна Леонідівна

Країна: Україна

РНОКПП: 3212005344

Організація (установа): ЧНБіП МНТУ

Код ЄДРПОУ: 25623216

Посада: Ректор

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 12:29:25
07.06.2023

Сертифікат виданий: КНЕДП ТОВ "Центр сертифікації ключів "Україна"

[illegible]

Алгоритм підпису: ДСТУ-4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис PDF-файла (PAdES)

Формат підпису: 3 позначкою часу від ЕП (PAdES-B-T)

Сертифікат: Кваліфікований

Голові разової
спеціалізованої вченої ради
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
професору Миколі ЛАТИНІНУ
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

Рецензія

офіційного рецензента, професора кафедри економічної політики та менеджменту ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доктора наук з державного управління, професора Дунаєва Ігоря Володимировича на дисертаційну роботу Ходякової Катерини Сергіївни «Державна політика розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України», подану на здобуття науково ступеня доктора філософії з галузі знань 28 - «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Промисловість має великий потенціал для забезпечення соціально-економічного добробуту як регіону, так і країни в цілому. Промислові підприємства виступають каталізаторами розвитку сервісних галузей, у тому числі, освіти і науково-дослідницького сектора, професійних послуг тощо. Провідна роль за багатьма критеріями, і у першу чергу за рівнем виробництва продукції з високою доданою вартістю та використанням науково-технічних розробок належить саме галузі машинобудування. Продукція цієї галузі відіграє ключову роль у формуванні виробничого потенціалу інших сфер економічної та соціальної діяльності, сприяє впровадженню досягнень науково-технічного прогресу та зростанню матеріального забезпечення населення.

Актуальність обраної теми дослідження зумовлена неефективністю

державної промислової політики, відсутністю стратегічних напрямків розвитку підприємств галузі машинобудування, необхідністю задоволення потреб внутрішнього ринку в продукції власного машинобудівного виробництва, необхідністю збільшення частки високотехнологічних видів діяльності в обсягах виробництва, реструктуризацією виробництва й необхідністю відновлення застарілих основних фондів, а також недосконалістю імплементації законодавчої бази до виконання угод на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження є складовою частиною теми науково-дослідних робіт, що виконувалися в Харківському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України: «Механізми управління фінансами в публічній сфері в умовах децентралізації» (державний реєстраційний номер – 0117U004497) – участь автора як виконавця полягала в обґрунтуванні фінансових інструментів сприяння розвитку промисловості України; «Євроінтеграційний вектор розвитку України та реалізація національних інтересів в умовах глобальних викликів» (реєстраційний номер 0120U105649), де автором як виконавцем було проаналізовано засади промислової політики Європейського Союзу; «Публічне управління інвестиційною діяльністю в Україні» (реєстраційний номер 0120U105676), де авторкою запропоновано заходи державної політики, реалізація яких сприятиме збільшенню інвестиційного потенціалу підприємств галузі машинобудування України.

Характеристика основних положень роботи.

Дисертаційна робота складається з анотацій (українською та англійською мовами), вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Структура дисертації Ходякової К.С. не викликає заперечень. Виклад змісту дисертації логічний та послідовний.

У вступі вдало обґрунтовано вибір теми дослідження, визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, використані для цього методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів дисертації, зазначено особистий внесок здобувача при виконанні дисертаційного дослідження, наведено перелік наукових публікацій здобувача за темою дисертації, подано відомості щодо апробації отриманих результатів та їх впровадження у освітній процес, наукову та практичну діяльність, встановлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

У першому розділі проаналізовано ступінь наукової розробленості теми дослідження. Наведено різноманіття підходів до визначення сутності поняття державної промислової політики за різними критеріями, описані концепції державної промислової політики. На підставі проведеного аналізу встановлено, що кластерний підхід до побудови промислової політики, який надає державі інструментарій ефективної взаємодії з приватним партнером, більш глибокого розуміння його характерних показників і тактичних завдань, дає можливість цілеспрямованого, реального і мотивованого стратегічного планування ресурсів регіону, розвитку територій..

У другому розділі проведено аналіз стану галузі машинобудування. Зазначено, що основною причиною низької операційної ефективності державних підприємств галузі машинобудування є слабка система корпоративного управління. Відсутність інституціональних форм стало бар'єром для масового поширення цивілізованого партнерства держави і бізнесу. Тому механізм взаємодії суб'єктів управління промисловістю має бути збалансованим і передбачити зворотній зв'язок з метою забезпечення їх спільної участі у ідеологічних політичних і економічних процесах. Показано, що сучасні промислові кластери є якісно новим просторовим утворенням у національному господарстві та виступають інструментом державної політики.

У третьому розділі сформовано стратегічне спрямування розвитку підприємств галузі машинобудування шляхом поєднання інноваційної та промислової політики держави. Показано, що одним із інструментів державної промислової політики має стати кластеризація промисловості, реалізація якої можлива за умови здійснення відповідної ефективної управлінської діяльності органами публічної влади. Запропоновано модель формування Слобожанського кластера енергетичного машинобудування, в якій головним каталізатором є органи публічної влади.

Найважливіші наукові результати, що містяться в дисертації.

Серед найбільш вагомих наукових результатів, що мають значну наукову новизну, можна виділити наступні:

1. Вперше запропоновано складові державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування, заснованої на кластерному підході, зокрема формування кластеру енергетичного машинобудування на прикладі Харківського регіону, де головним каталізатором є органи публічної влади, що передбачає створення високотехнологічного науково-виробничого кластеру, який для країни та регіону можна характеризувати як стратегічно важливий, результатом якого має стати отримання низки синергетичних ефектів, а саме: генерація нових знань та технологій, збільшення інвестиційних коштів, підвищення ефективності використання інфраструктурних об'єктів (транспорт, зв'язок, фінансове посередництво тощо), зниження трансакційних витрат, підвищення рівнів спеціалізації та кооперації, зростання концентрації виробництва.

2. Удосконалено:

– системний підхід до реалізації стратегічного напрямку державної політики щодо інноваційного розвитку підприємств галузі машинобудування України, який на відміну від інших наукових напрямів відрізняється організацією ефективної співпраці між державою, місцевим самоврядуванням, науковими установами і підприємствами вітчизняної

промислової сфери, що ґрунтується на застосуванні інструментів стратегії «win win»;

- структурно-функціональний підхід щодо забезпечення взаємовигідного партнерства між органами публічної влади, бізнесом та громадянським суспільством на засадах обов'язкового дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності промислових підприємств з метою підвищення ефективності функціонування державного промислового комплексу.

3. Дістали подальшого розвитку:

- уточнення поняття «державна промислова політика» за різними критеріями: щодо часового періоду, щодо суб'єктів промислової політики, щодо інструментів і завдань промислової політики та визначення її, як цілісної та скоординованої діяльності органів публічної влади, спрямованої на створення умов ефективного функціонування та контролю за об'єктами промислового комплексу з метою досягнення ними технологічного рівня розвинених країн задля забезпечення соціально-економічної стабільності та інтеграції у світовий простір;

- уточнення суперечностей формування інституційного забезпечення державної промислової політики як чинника розвитку підприємств галузі машинобудування, що надає можливість оцінити зв'язки між державними промисловими підприємствами та органами влади в Україні, а також передбачити обмеженість інституціонального механізму, який нівелює діалог представників промислових підприємств із владними структурами;

- узагальнення закордонного досвіду відносно доцільності використання кластерного підходу як дієвого інструменту державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування, що виступає підґрунтям для формування механізму партнерства у системі державної промислової політики;

- класифікація проблем за спрямованістю інтеграційних зв'язків

формування промислових кластерів підприємств машинобудівної галузі, що дозволяє виявити логічні взаємозв'язки між розробкою сучасної державної стратегії розвитку промисловості України та організацією промислових кластерів, зокрема у галузі машинобудування.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Аналіз анотацій, тексту дисертації та змісту публікацій Ходякової К.С. дають змогу зробити висновок про наукову обґрунтованість та достовірність результатів, отриманих у результаті проведеного дослідження. Усі наукові положення, висновки та рекомендації достатньою мірою обґрунтовані та підкріплені теоретичними положеннями. Вони відповідають меті та завданням дисертаційної роботи, що забезпечується адекватністю обраних для дослідження методів. Достовірність і обґрунтованість наукових результатів та висновків дисертаційної роботи забезпечується достатнім рівнем апробації та високим рівнем наукових видань, в яких опубліковано результати дисертаційного дослідження.

Апробація дисертації та публікації.

Основні положення та ідеї дисертаційної роботи апробовано на науково-практичних конференціях, а саме: науково-практичній конференції за підсумками стажування слухачів «Публічне управління: стратегія реформ» (м. Харків, 2017 р.); науково-практичній конференції в межах Четвертої щорічної науково-освітньої виставки, присвяченої до 20-річчя науки «Державне управління» та Дня місцевого самоврядування в Україні (м. Харків, 2017 р.); міжнародній науково-практичній Конференції «Маркетинг та менеджмент у фокусі викликів нової економіки» (м. Ужгород, 2018р.); VI Міжнародній заочній науково-практичній конференції «Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика» (м. Запоріжжя 2018 р.), XIX Міжнародному науковому конгресі

«Публічне управління XXI століття: синтез науки і практики» (м. Харків, 2019 р.), XIV конференції молодих учених «Управління як чинник економічної рівноваги» (м. Харків, 2020 р.), XXI Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє» та Науково-практичній конференції «Публічне управління: український вимір» (м. Харків, 2021р.)

Результати дисертаційної роботи повністю висвітлено в наступних наукових працях: 4 статті у фахових виданнях України, 1 стаття у закордонному виданні, 1 стаття у закордонному виданні, індексованому у SCOPUS, 8 тез доповідей.

Практична значущість результатів дисертаційного дослідження полягає у тому, що розроблені теоретичні положення разом становлять методичну основу конкретних пропозицій для впровадження у публічно-управлінську практику. Науково обґрунтовані рекомендації з удосконалення державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування України надають змогу широко використовувати їхні результати державним органам влади під час реалізації державної політики на сучасному етапі інноваційно-інвестиційного розвитку галузі машинобудування України.

Наукові висновки та теоретичні положення дисертаційної роботи фактично доведено до рівня конкретних пропозицій і практичних рекомендацій для використання у галузі публічного управління та адміністрування.

Теоретичні положення та практичні рекомендації дисертаційного дослідження використано:

- Харківським регіональним інститутом державного управління Національної академії державного управління при Президентові України під час розробки таких основних модулів для слухачів факультету магістерської підготовки всіх форм навчання: «Економічне врядування та публічні фінанси», «Стратегічне управління» та «Регіональне управління» (акт про впровадження від 13.05.2021 р.)

- АТ «Українські енергетичні машини» при розробці Стратегічного

плану розвитку підприємства до 2025 року (довідка про впровадження №09- 801 від 22.12.21);

– Управлінням розвитку промисловості Харківської обласної державної адміністрації при розробці Стратегії розвитку Харківської області на період 2021-2027 рік (довідка про впровадження № 01-03-02/108 від 03.02. 2022 р.).

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

1. У підрозділі 3.1. автор обґрунтовує необхідність узгодження етапів реалізації стратегії державної промислової політики з етапами забезпечення швидкого та сталого розвитку України, на нашу думку доцільно б було запропонувати практичні рекомендації щодо розвитку підприємств галузі машинобудування.

2. У підрозділі 3.3. наводиться авторське бачення забезпечення партнерських відносин держави та бізнесу в умовах сприяння розвитку підприємств галузі машинобудування. Автору варто було б запропонувати практичний механізм використання ДПП у державній політиці розвитку галузі машинобудування.

У цілому вказані зауваження не знижують наукової та практичної цінності отриманих результатів, а також не впливають на загальну позитивну оцінку проведеного дисертаційного дослідження.

Загальні висновки.

Рецензована дисертація Ходякової Катерини Сергіївни є завершеною науково-дослідною роботою, має наукову новизну і практичну значимість. Зміст повністю відображає основні наукові положення дисертації. Сама дисертація оформлена відповідно до чинних вимог, написана науковим стилем і літературною українською мовою. Стиль викладу матеріалу науковий, логічний, виважений та зрозумілий. Дисертація читається легко, викликає зацікавленість досліджуваною проблематикою.

Дисертаційна робота Ходякової Катерини Сергіївни «Державна політика розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України» за актуальністю, змістом та повнотою викладу її результатів у публікаціях здобувачки, обсягом і якістю оформлення відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Вважаю, що Ходякова Катерина Сергіївна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 - «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент,
доктор наук з державного управління,
професор, професор кафедри
економічної політики та менеджменту
ІНІ «Інститут державного управління»
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна

Ігор ДУНАЄВ

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 14:43:06 02.06.2023

Назва файлу з підписом: Рецензія_Дунаєв І.В..docx.p7s
Розмір файлу з підписом: 48.4 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Рецензія_Дунаєв І.В..docx
Розмір файлу без підпису: 30.1 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Дунаєв Ігор Володимирович
П.І.Б.: Дунаєв Ігор Володимирович
Країна: Україна
РНОКПП: 2921700971
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 14:43:03 02.06.2023
Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг
Серійний номер: 3ED5083160DBC59B04000000393E0B0000198C00
Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301
Алгоритм підпису: ДСТУ-4145
Тип підпису: Кваліфікований
Тип контейнера: Підпис та дані в CMS-файлі (CAdES)
Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)
Сертифікат: Кваліфікований

Голові разової
спеціалізованої вченої ради
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
професору Миколі ЛАТИНІНУ
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

Рецензія

офіційного рецензента, професора кафедри економіки та менеджменту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна доктора наук з державного управління, професора Жадана Олександра Васильовича на дисертаційну роботу Ходякової Катерини Сергіївни «Державна політика розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України», подану на здобуття науково ступеня доктора філософії з галузі знань 28 - «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

1. Обґрунтування вибору теми дослідження.

За останні роки в Україні спостерігаються масштабні процеси руйнації галузі машинобудування, що стає істотною загрозою для розв'язання економічних та соціальних проблем суспільства, підтримки забезпечення гідного рівня життєдіяльності населення регіонів і країни в цілому. Також поглиблюється криза світової економіки, що негативно відображається як на падінні обсягів виробництва, так і на зменшенні споживчого попиту домогосподарств.

З наведених оцінок стає очевидним, що для подальшого промислового розвитку країни легкого шляху не існує і є потреба у формуванні ефективної державної політики. Посилення ролі держави в економіці, підтверджує думку про важливість конвергенції позитивних рис різних типів економічних систем. Забезпечуючи інституційно-правову структуру економіки та усуваючи недоліки

ринку, низка сучасних держав світу отримали стрімкий та стабільний соціально-економічний розвиток. При цьому такий розвиток ґрунтувався саме на проведенні індустріалізації, де галузь машинобудування відігравала провідну роль. Формування відповідної державної політики розвитку галузі машинобудування, де враховувалися б інтереси суспільства, держави та приватних партнерів і є на сьогодні актуальною.

2. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому і оформлення.

Дисертація складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та семи додатків. Загальний обсяг роботи складає 228 сторінок друкованого тексту: 170 сторінок основного тексту, 8 рисунків, 4 таблиці, списку використаних джерел із 233 найменувань.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено стан її наукової розробки, розкрито зв'язок з науково-дослідними роботами, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, наведено відомості про їх апробацію.

У першому розділі визначено сутність державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування, досліджено кластерний підхід як інструмент державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування, розглянуто зарубіжний досвід формування та реалізації державної політики розвитку машинобудівних підприємств.

У другому розділі проведено аналіз стану галузі машинобудування, висвітлені суперечності формування інституційного забезпечення державної промислової політики як чинника розвитку підприємств галузі машинобудування, досліджуються проблеми і перспективи формування промислових кластерів підприємств машинобудівної галузі.

У третьому розділі запропоновано шляхи вдосконалення формування державної стратегії розвитку підприємств галузі машинобудування як складової єдиної стратегії соціально-економічного розвитку країни, розкрито особливості здійснення державної політики відносно формування машинобудівного

кластеру на прикладі Харківського регіону, сформовано рекомендації щодо забезпечення партнерських відносин держави та бізнесу в умовах сприяння розвитку підприємств галузі машинобудування.

Висновки за результатами виконання дисертаційної роботи підкреслюють наукову новизну та практичну цінність проведених досліджень.

Список використаних джерел свідчить про те, що під час роботи було проаналізовано сучасні результати наукових досліджень.

Дисертація є завершеною науковою працею, а її оформлення відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження є складовою частиною теми науково-дослідних робіт, що виконувалися в Харківському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України: «Механізми управління фінансами в публічній сфері в умовах децентралізації» (державний реєстраційний номер – 0117U004497) – участь автора як виконавця полягала в обґрунтуванні фінансових інструментів сприяння розвитку промисловості України; «Євроінтеграційний вектор розвитку України та реалізація національних інтересів в умовах глобальних викликів» (реєстраційний номер 0120U105649), де автором як виконавцем було проаналізовано засади промислової політики Європейського Союзу; «Публічне управління інвестиційною діяльністю в Україні» (реєстраційний номер 0120U105676), де авторкою запропоновано заходи державної політики, реалізація яких сприятиме збільшенню інвестиційного потенціалу підприємств галузі машинобудування України.

4. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечено коректним використанням загально-наукових підходів, логічних методів пізнання й емпіричних методів дослідження.

Достовірність і обґрунтованість отриманих результатів забезпечується апробацією отриманих наукових результатів на 8 наукових конференціях та використанням результатів дисертації державними органами влади та промисловими підприємствами.

5. Основні наукові результати, одержані автором, та їх новизна.

Основні наукові результати та висновки дисертації пройшли апробацію під час наукових конференцій та знайшли відображення в публікаціях у фахових та міжнародних наукових виданнях.

За результатами дисертаційного дослідження опубліковано 14 наукових праць, зокрема 4 статті у фахових виданнях України, 1 стаття у закордонному виданні, 1 стаття у закордонному виданні, індексованому у SCOPUS, 8 тез доповідей.

Дисертантка отримала наступні наукові результати:

у перше:

– запропоновано складові державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування, заснованої на кластерному підході, зокрема формування кластеру енергетичного машинобудування на прикладі Харківського регіону, де головним каталізатором є органи публічної влади, що передбачає створення високотехнологічного науково-виробничого кластеру, який для країни та регіону можна характеризувати як стратегічно важливий, результатом якого має стати отримання низки синергетичних ефектів, а саме: генерація нових знань та технологій, збільшення інвестиційних коштів, підвищення ефективності використання інфраструктурних об'єктів (транспорт, зв'язок, фінансове посередництво тощо), зниження трансакційних витрат, підвищення рівнів спеціалізації та кооперації, зростання концентрації

виробництва.

удосконалено:

- системний підхід до реалізації стратегічного напрямку державної політики щодо інноваційного розвитку підприємств галузі машинобудування України, який на відміну від інших наукових напрямів відрізняється організацією ефективної співпраці між державою, місцевим самоврядуванням, науковими установами і підприємствами вітчизняної промислової сфери, що ґрунтується на застосуванні інструментів стратегії «win win»;

- структурно-функціональний підхід щодо забезпечення взаємовигідного партнерства між органами публічної влади, бізнесом та громадянським суспільством на засадах обов'язкового дотримання принципів корпоративної соціальної відповідальності промислових підприємств з метою підвищення ефективності функціонування державного промислового комплексу;

дістали подальшого розвитку:

- уточнення поняття «державна промислова політика» за різними критеріями: щодо часового періоду, щодо суб'єктів промислової політики, щодо інструментів і завдань промислової політики та визначення її, як цілісної та скоординованої діяльності органів публічної влади, спрямованої на створення умов ефективного функціонування та контролю за об'єктами промислового комплексу з метою досягнення ними технологічного рівня розвинених країн задля забезпечення соціально-економічної стабільності та інтеграції у світовий простір;

- уточнення суперечностей формування інституційного забезпечення державної промислової політики як чинника розвитку підприємств галузі машинобудування, що надає можливість оцінити зв'язки між державними промисловими підприємствами та органами влади в Україні, а також передбачити обмеженість інституціонального механізму, який нівелює діалог представників промислових підприємств із владними структурами;

- узагальнення закордонного досвіду відносно доцільності

використання кластерного підходу як дієвого інструменту державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування, що виступає підґрунтям для формування механізму партнерства у системі державної промислової політики;

– класифікація проблем за спрямованістю інтеграційних зв'язків формування промислових кластерів підприємств машинобудівної галузі, що дозволяє виявити логічні взаємозв'язки між розробкою сучасної державної стратегії розвитку промисловості України та організацією промислових кластерів, зокрема у галузі машинобудування.

6. Практичне значення одержаних результатів.

Цінність наукових результатів роботи полягає у тому, що розроблені дисертанткою теоретичні положення разом становлять методичну основу конкретних пропозицій для впровадження у публічно-управлінську практику. Науково обґрунтовані рекомендації з удосконалення державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування України надають змогу широко використовувати їхні результати державним органам влади під час реалізації державної політики на сучасному етапі інноваційно-інвестиційного розвитку галузі машинобудування України.

Наукові висновки та теоретичні положення дисертаційної роботи фактично доведено до рівня конкретних пропозицій і практичних рекомендацій для використання у галузі публічного управління та адміністрування.

Теоретичні положення та практичні рекомендації дисертаційного дослідження використано:

– Харківським регіональним інститутом державного управління Національної академії державного управління при Президентові України під час розробки таких основних модулів для слухачів факультету магістерської підготовки всіх форм навчання: «Економічне врядування та публічні фінанси», «Стратегічне управління» та «Регіональне управління» (акт про впровадження від 13.05.2021 р.)

– АТ «Українські енергетичні машини» при розробці Стратегічного плану розвитку підприємства до 2025 року (довідка про впровадження №09-

801 від 22.12.21);

– Управлінням розвитку промисловості Харківської обласної державної адміністрації при розробці Стратегії розвитку Харківської області на період 2021-2027 рік (довідка про впровадження № 01-03-02/108 від 03.02.2022 р.).

7. Дотримання академічної доброчесності.

За результатами аналізу дисертаційної роботи та публікацій авторки порушення академічної доброчесності не виявлено. Елементи фальсифікації чи фабрикації тексту в роботі відсутні.

8. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Як на мій погляд, є певні важливі аспекти, які в роботі здобувача залишились або поза межами уваги, або поза межами тексту дисертаційної роботи.

До таких питань належать наступні:

1. У першому розділі дисертаційної роботи, який має назву «Теоретичні основи державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування» авторці доцільно було б виокремити шляхи адаптації зарубіжного досвіду формування та реалізації державної політики розвитку машинобудівних підприємств до вітчизняних особливостей, визначити критерії відбору оцінки ефективності складових механізмів державної промислової політики та запропонувати схематичний алгоритм впровадження.

2. При забезпеченні партнерських відносин держави та бізнесу в умовах сприяння розвитку підприємств галузі машинобудування авторка зазначає про запровадження принципу «соціальної відповідальності» як елемента регіональної та кластерної політики, проте вона більшою мірою стосується рівня суб'єкта господарювання.

Загалом дисертаційне дослідження здійснено на високому науково-теоретичному рівні, висловлені зауваження здебільшого стосуються складності та багатогранності досліджуваної проблеми, жодним чином не применшують наукової та практичної цінності, дисертаційної роботи. Тому їх слід розглядати

як пропозиції подальших наукових досліджень дисертантки.

9. Загальні висновки щодо дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Ходякової Катерини Сергіївни «Державна політика розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України» представлена на здобуття науково ступеня доктора філософії з галузі знань 28 - «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування» є актуальною, завершеною науковою працею, що виконана на належному науково-теоретичному рівні з логічно- та доступно- викладеним матеріалом.

У роботі вирішено важливе наукове завдання, яке полягає в обґрунтуванні теоретичних положень та розробленні практичних рекомендацій щодо напрямків удосконалення державної політики розвитку підприємств галузі машинобудування промисловості України. Здобувачка Ходякова Катерина Сергіївна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 - «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент,

доктор наук з державного управління,

професор, професор кафедри економіки

та менеджменту

Харківського національного

університету імені В. Н. Каразіна

Олександр ЖАДАН

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 13:44:47 05.06.2023

Назва файлу з підписом: Рецензія_Жадан О.В..docx.asice
Розмір файлу з підписом: 28.7 КБ

Назва файлу без підпису: Рецензія_Жадан О.В..docx.asice
Розмір файлу без підпису: 28.7 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ЖАДАН ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ

П.І.Б.: ЖАДАН ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 2573115514

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 13:33:58
05.06.2023

Сертифікат виданий: АЦСК АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Серійний номер: 248197DDFAB977E504000000C2EDE90028CBD903

Тип носія особистого ключа: Незахищений

Алгоритм підпису: ДСТУ-4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований